पुनरावर्तनम् 2

1. નીચેના શ્લોકોનું ગાન કરો :

शुकवद् भाषणं कुर्याद्
बकवद् ध्यानमाचरेत्।
अजवच्चर्वणं कुर्याद्
गजवत् स्नानमाचरेत्॥ १॥

षड्दोषाः पुरुषेण इह
हातव्याः भूतिमिच्छता।
निद्रा तन्द्रा भयं क्रोधः
आलस्यं दीर्घसूत्रता॥ २॥

प्रियवाक्यप्रदानेन सर्वे तुष्यन्ति जन्तवः।
तस्मात् तदेव वक्तव्यं वचने का दरिद्रता॥ ३॥

वेशेन वपुषा वाचा विद्यया विनयेन च।
वकारैः पञ्चभिर्युक्तो नरो भवति पूजितः॥ ४॥

सत्येन धार्यते पृथ्वी सत्येन तपते रविः।
सत्येन वायवो वान्ति सर्वं सत्ये प्रतिष्ठितम्॥ ५॥

टिप्पणी

चर्वणम् ચાવવું તે **हातव्याः** છોડી દેવા જોઈએ **भूतिमिच्छता** ઐશ્વર્યની ઇચ્છા રાખનારે **दीर्घसूत्रता** ધીમે ધીમે કાર્ય કરવું **वेशेन** વેશભૂષાથી **वपुषा** શરીરથી **वाचा** વાણીથી **पञ्चभिः** પાંચ (થી) **धार्यते** ધારણ કરે છે.

2. सन्धि छूटी पाडीने लखो:

- पुनश्चन्दनम्
- सहायतार्थम्
- स्वयमेव
- कतिचित्दिनानन्तरम्

3. આપેલાં વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો :

(1) સૌરાષ્ટ્ર પ્રદેશમાં અમરેલી નગર છે.

(2) પોતે વસ્ત્રોનો ઉપયોગ કરતા નથી.

(3) મારું ગામ મોટું છે.

(4) અહીં પુસ્તકાલય છે.

4. ઉદાહરણ અનુસાર આપેલાં વાક્યોમાં ફેરફાર કરીને ફરીથી લખો :

सज्जनः शालाम् अरक्षत्।

सज्जनः शालां रक्षति ।

(1) मात्रावालः सिंहम् अपश्यत्। _____

(2) चाणक्यः प्रकोष्ठम् अविशत्। _____

(3) क्रीडकः कन्दुकम् अक्षिपत्। _____

(4) वृक्षात् पर्णम् अपतत्। _____

(5) सिंहः श्मशानम् अगच्छत्। _____

5. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) सिंहः स्वभार्यया _____ नदीम् अगच्छत्। (सह, तत्र, च)

(2) मनोजः पठति। समीरः _____ पठति। (सह, अपि, यत्र)

(3) यत्र पुस्तकम् अस्ति। _____ लेखनी अपि अस्ति। (सह, अपि, तत्र)

(4) रक्षकः गृहं क्षेत्रं _____ रक्षति। (तत्र, च, अपि)

6. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) सा स्नानं _____ पूजाम् अकरोत्। (कर्तुम् / कृत्वा)

(2) धरमः पुस्तकालयात् पुस्तकं _____ पठनं करोति। (नीत्वा / नेतुम्)

(3) अहं वर्गखण्डात् बहिः _____ इच्छामि (गत्वा / गन्तुम)

(4) लोकसम्पत्तिः सदा _____। (रक्षणीया / रक्षित्वा)

(5) गजेन्द्रः मोदकं _____ शयनं करोति। (खादितुम् / खादित्वा)